

Hoe krijg je jongeren in beeld en aan de slag?

Onderzoek naar aanleiding van de uitvoering van Youngmakers Talent Discovery, een initiatief gericht op het vergroten en verduurzamen van de inzet van mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie in Zuidoost Nederland.

Door: Edwin Luitzen De Vos, CHAMP A&O

In opdracht van Lars van der Hoorn, secretaris Stichting Brainport Assembly, Veldhoven
(Voorpublicatie. Onderzoeksrapportage, 60 pagina's, op 29 juni 2020 openbaar)

Voorwoord (door Lars van Hoorn)

De laatste jaren – tot maart 2020 – kenmerkte Zuidoost Nederland zich door een grote vraag naar jonge werknemers en tegelijk een hoge werkloosheid onder laag opgeleide jongeren. Om hen te werven ontwikkelde de industrie, met sociale partners, veel initiatieven. Deze trokken te weinig kandidaten, deels omdat de jongeren uit beeld zijn van gemeenten, UWV en onderwijs. Met de komst van het Corona virus zal de vraag naar nieuw personeel sterk afnemen. Jonge mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie staan dan weer achteraan in de rij. Dat zij lastig aan de slag komen weten we uit eerdere crisisjaren rond begin deze eeuw en na 2008.

De centrale vraag van het onderhavige onderzoek blijft echter actueel 'Hoe krijg je jongeren in beeld?' De verwachting is dat vooral de jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie verder uit het maatschappelijk vizier zullen verdwijnen. Spookjongeren zijn in iedere gemeente aanwezig. Kunnen we hen na de crisis wel bereiken als we ze hard nodig hebben voor herstel en opbouw van de economie? Hen op de bank laten zitten is geen optie. Omdat een deel ten prooi valt aan criminele en radicaliserende invloeden zijn de maatschappelijke baten van arbeidstoeleidingsprojecten hoger dan de kosten.

Onderzoeksopdracht

Medio 2018 besloot de Stichting Brainport Assembly (SBA) tot uitvoering van het project Youngmakers Talent Discovery 2.0. Een initiatief gericht op het vergroten en verduurzamen van de inzet van in totaal 36 jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie in de arbeidsmarktregio's Twente, Noord - en Midden Limburg en Zuidoost Brabant. In december 2018 gaf SBA opdracht om onderzoek te verrichten naar de uitvoering van dit project. De werving van kandidaten startte in februari 2019. Eind september 2019 bleek dat de werving van kandidaten sterk achterbleef bij de gewenste aantallen.

Weliswaar slaagde men erin partijen te motiveren om kandidaten voor te dragen maar gelet op ervaringen in het verleden – het betrof de vierde Youngmakers Talent Discovery – was daarmee het minimum aantal geschikte kandidaten niet verzekerd. Dit ondanks inspanningen van vele betrokkenen in de voorafgaande negen maanden. Op basis van analyses van de tegenvallende instroom zette het bestuur van SBA de wervingsinspanningen stop. Daarbij werd vastgesteld dat ook andere arbeidstoeleidingsprojecten kampen met weinig instroom.

Daarop is – in overleg met de financiers van het onderzoek – besloten de onderzoeksopdracht te herformuleren en de aandacht te verleggen naar '*Waarom zijn jongeren nauwelijks voor projecten zoals Youngmakers Talent Discovery te winnen?*' Daarbij staat de vraag voorop: Wie zijn in de toekomst dé aangewezen partijen om sluitende programma's te ontwikkelen en uit te rollen?

De onderzoek aanpak is hier op aangepast en de resultaten geven een nieuw inzicht in de werving van kwetsbare jonge kandidaten voor vacatures in de maakindustrie en aanverwante bedrijfssectoren.

Dank aan iedereen en organisaties die op een of andere wijze een bijdrage leverden aan Youngmakers en/of het onderzoek. Het onderzoek is mogelijk gemaakt door donaties van Rabo Foundation en Start Foundation.

Uit het Nawoord

Corona-CRISIS

2020 is een 'verloren jaar' voor het organiseren van arbeidstoeleidingstrajecten gelet op de grote onzekerheid van het in voldoende mate kunnen bieden van baangaranties. Dan kunnen toeleidingstrajecten voor kwetsbare jongeren naar reguliere werkgevers worden afgeschaft zolang aan het einde geen baangarantie wordt gegeven. Beter is het om gesubsidieerde banen in de luwte te creëren, bijvoorbeeld in de zorg, maakindustrie en landbouw.

Dat alles neemt niet weg dat het juist nú de tijd is werk te maken van de noodzakelijke herziening van het organiseren van aandacht, onderwijs, zorg en financiering van programma's die tot doel hebben kwetsbare jongeren de kans te bieden om zo zelfstandig mogelijk te voorzien in hun eigen levensonderhoud. In onze rapportage pleiten we daarbij voor grotere invloed van werkgevers, scholen en mensen waar het over gaat ten koste van gemeenten.

Overheden, zorgorganisaties, verzekeraars en bedrijfsleven dienen hun bijdrage te heroverwegen en businessmodellen, die het eigen belang voorop stellen, plaats laten maken voor solidariteit.